

ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง

Factors Affecting Entrepreneurial Intention Among Vocational Students in Angthong Province

สุตาวรรณ นิ่มเกียรติวงศ์¹

Sutawan Nimkiattiwong

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเป็นผู้ประกอบการ และเพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้หลักการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี สถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง กำลังศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง และพ่อแม่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน คือ การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร การรับรู้หลักการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีอิทธิพลผลกระทบน้อยในเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ , ผู้ประกอบการ , ทัศนคติ

ABSTRACT

This study aims to examine the entrepreneurial intentions of vocational students, analyze their career perspectives regarding entrepreneurship, and investigate the influences of educational management on their entrepreneurial intentions. The target group consists of students in vocational certificate (VC) and higher vocational certificate (HVC) programs in public vocational colleges in Chumphon province, Thailand. The sample size comprises 400 students, selected through purposive sampling.

The findings reveal that most participants are male, aged between 15 - 18 years old, and enrolled in vocational certificate programs. Their fields of study primarily include commerce,

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master student, Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University; Email: 6514193028@ru.ac.th

industry, and agriculture. Through multiple regression analysis, the study identifies that key factors influencing entrepreneurial intentions include curriculum design, entrepreneurial education, and environmental support. These factors significantly contribute to shaping students' aspirations to become entrepreneurs.

Keywords : Entrepreneurial Intention , Entrepreneur , Attitude

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศได้รับการส่งเสริมและมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก และเนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคตมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีด้วย จึงส่งผลให้แรงงานในระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต้องมีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตามที่ระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมนั้นๆ ต้องการ ดังนั้นการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพจึงต้องสอดคล้องกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้ต้องมีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาและการวัดประเมินผล เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอาชีพและหรือมาตรฐานสากล(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, น. 2) นอกจากนั้น การได้รับโอกาสในการฝึกฝนลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและในสถานประกอบการ ของนักเรียนอาชีวะได้มีการพัฒนาทักษะและสมรรถนะสำคัญ (Soft Skills) ที่ไม่ใช่ทักษะอาชีพโดยตรงด้วย เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การควบคุมอารมณ์ ความเข้มแข็งอดทน การรับมือกับความกดดันในโลกแห่งความเป็นจริง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีความคิดสร้างสรรค์ การมีใจรักในการให้บริการ (สุรเดช พันธุ์ลี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออนไลน์, 2567)ในปัจจุบันผู้ประกอบการยุคใหม่ต้องมีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีอัตลักษณ์ชัดเจน มีความสามารถในการแข่งขันและมีนวัตกรรมในการสร้างรูปแบบธุรกิจ (สายสิริ สายยศ, 2564, น.1)

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช.) ระดับเทคนิค (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ปวส.) และระดับเทคโนโลยี (ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ หรือ ทล.บ.) จัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานอาชีพ ที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีทักษะ ความรู้และความสามารถที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงมีระบบบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว ที่ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, น.1) สมองความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ โดยมีการจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมพัฒนาการศึกษาวิชาชีพด้วยการพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีความรู้ทางด้านการจัดการธุรกิจอย่างแท้จริง และนำมาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ให้กับผู้เรียน (สายสิริ

สายยศ, 2564,น.2) ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจกครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกันให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558,น.1)

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยกระดับคุณภาพการศึกษา การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มุ่งเน้นคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะ ทักษะ ภายใต้แนวคิดการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” ประเด็น ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) มุ่งเน้นพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการแก่ผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการ (สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ,2567,น.2)

จากแนวโน้มของสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น จึงมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัด การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบการสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และเพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทองได้เป็นผู้ประกอบการ อันส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเป็นผู้ประกอบการ
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้หลักการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยการรับรู้หลักการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้เนื้อหาในหลักสูตรอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ ทัศนคติในการเป็นผู้ประกอบการ และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง

2. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง จำนวน 3,215 คน

3. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของใช้สูตร Taro Yamane (วัลลภ รัฐนิตรานนท์.2562,น.18) จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 355 คน แต่เพื่อความมั่นใจว่าจะเก็บข้อมูลได้เพียงพอ จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

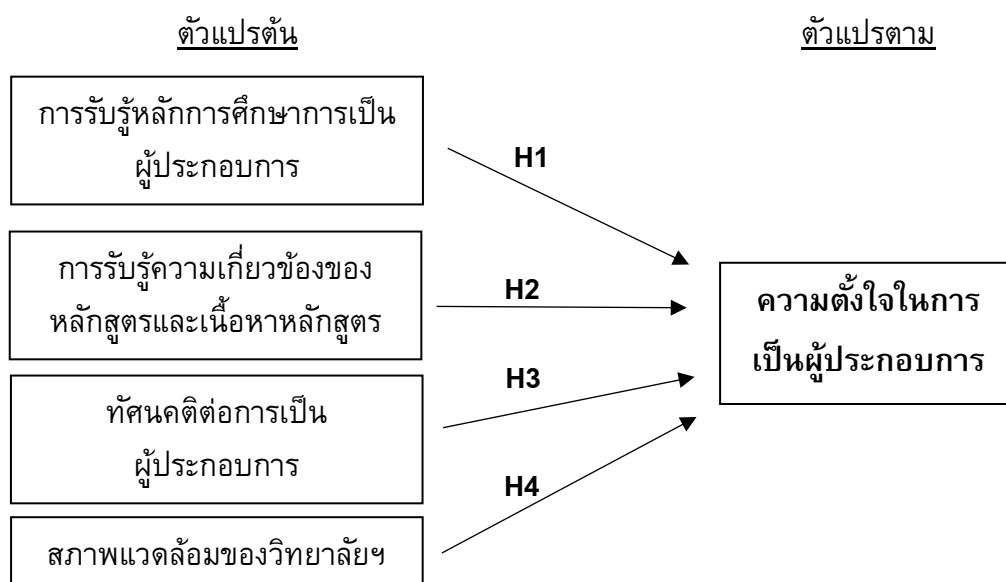
4. ขอบเขตด้านพื้นที่

วิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ และวิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

วิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน 2567 ถึง กุมภาพันธ์ 2568

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง “เจ้าของกิจการ หรือผู้ที่คิดริเริ่มจัดตั้งธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยมองเห็นโอกาสทางธุรกิจและยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจ” (เพ็ญศรี เลิศเกียรติวิทย์, 2562,น.87)

ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง “เจ้าของกิจการหรือผู้ที่เริ่มก่อตั้งธุรกิจ เพื่อดำเนินการผลิตจำหน่าย หรือการให้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยใช้เงินทุนของตนเองหรือจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ และนำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาเรียนรู้มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยมุ่งหวังผลกำไรและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ในขณะที่เดียวกันพร้อมยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น” (สุกัญตรี บุญมา, 2567,น.11)

จากความหมายของผู้ประกอบการที่กล่าวมาข้างต้น จึงขอสรุปความหมายไว้ว่า ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง บุคคลที่ริเริ่มจัดตั้งหรือดำเนินธุรกิจด้วยความคิดสร้างสรรค์ มีการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างผลกำไร การเติบโตของธุรกิจ และความยั่งยืน นอกจากนี้ยังมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค พร้อมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1.1 คุณลักษณะของผู้ประกอบการ

คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการทำให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว และมักพบว่ามี ความเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจขนาดใหญ่ ผู้ประกอบการจะต้องพยายามในการพัฒนา และค้นหาวิธีการในการประกอบธุรกิจของตนเองให้ประสบความสำเร็จ (Harms,2009 อ้างถึงใน สุธีรา อะทะวงษา, 2556,น.18 - 19) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของผู้ประกอบการ ที่สำคัญ ไว้ 6 ประการ (Michael Frese,2000 อ้างถึงใน พัทธมน ฐะธรรมานนท์, 2565,น.19 – 20) ดังนี้

1.) ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ผู้ประกอบการที่ต้องเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้

2.) ความมีนวัตกรรม (Innovativeness) คือ คุณลักษณะที่ผู้ประกอบการสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งในตลาด และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาผลิตภัณฑ์ การบริการและนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ (วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์,2558,น.969)

3.) ความกล้าเสี่ยง (Risk tanking) คือ “ความเสี่ยงเป็นความเต็มใจของผู้ประกอบการที่จะเข้าเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจ ภายใต้ภาวะการณ์ที่ไม่แน่นอนทางธุรกิจ ซึ่งอาจจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวก็ได้ เพื่อมุ่งหวังผลกำไรทางธุรกิจ” (เจษฎา จันทรา, 2562,น.12)

4.) แรงบันดาลใจในการประกอบธุรกิจ (Aspiration of business) แรงจูงใจในการประกอบธุรกิจเป็นคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่สำคัญยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ (ภัทรานิษฐ์ สรเสริมสมบัติ,2561,น.62) ดังนั้น แรงบันดาลใจในการประกอบธุรกิจส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ (รสสุคนธ์ กุณะแก้ว และคณะ,2567,น.62)

5.) ความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ (Stability and learning orientation) ความมั่นคงไม่หวั่นไหวกับสถานการณ์หรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับตนเอง (วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์,วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์,2558,น.970) การฝึกฝนหาความรู้และประสบการณ์ในด้านที่ยังไม่เชี่ยวชาญ สามารถนำมาเป็นแนวทางสำหรับแก้ไขปัญหา จนดำเนินธุรกิจได้ถูกทางและประสบความสำเร็จ (พนมพร เฉลิมวรรณ, 2559,น.14)

6.) ความใส่ใจในความสำเร็จ (Achievement Orientation) เมื่อผู้ประกอบการเห็นโอกาสของธุรกิจ ผู้ประกอบการจะมุ่งมั่นทำงาน และผู้ประกอบการจะเกิดการเรียนรู้ข้อผิดพลาด ซึ่งนำไปสู่การแก้ไข เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่วางไว้ (พนมพร เฉลิมวรรณ, 2559,น.12)

จากการกล่าวมิตีของการเป็นผู้ประกอบการมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าเป็นการมุ่งเน้นไปที่การสร้างความเป็นผู้ประกอบการในองค์กรผ่านห้ามิติหลัก ได้แก่ ความเป็นอิสระในการบริหารงาน การ

สร้างนวัตกรรม การทำงานเชิงรุก ความสามารถในการแข่งขัน และการเผชิญกับความเสี่ยง ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถเติบโตและรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

2.1 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายและคาดการณ์พฤติกรรมมนุษย์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ทศนคติต่อพฤติกรรม ซึ่งสะท้อนระดับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของบุคคลต่อพฤติกรรมนั้น การคล้อยตามกลุ่มบุคคลสำคัญ ซึ่งเป็นแรงกดดันทางสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจแสดงพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งเป็นการตระหนักถึงข้อจำกัดหรือโอกาสที่มีผลต่อการกระทำพฤติกรรม (Ajzen, 1991 อ้างถึงใน พิมพ์กา พูลสวัสดิ์, ตรีณกร สุปันตี, 2561, น. 530 - 531) โดยปัจจัยในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน สามารถอธิบายได้ดังนี้

1.) ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards entrepreneurship) การสะท้อนถึงการประเมินผลเชิงบวกหรือลบของบุคคลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยทศนคติเชิงบวกสามารถส่งผลต่อแรงจูงใจและความตั้งใจในการประกอบธุรกิจ ทศนคตินี้ได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ถึงความสำคัญและคุณค่าในการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การมองว่าการเป็นผู้ประกอบการเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงและสามารถสร้างความสมดุลให้กับการทำงานและชีวิตส่วนตัวได้ นอกจากนี้ ปัจจัยอื่นๆ เช่น ทรัพยากรที่มีอยู่ ความสามารถส่วนบุคคล และแรงสนับสนุนจากสังคม ยังมีผลต่อระดับความคิดเห็นและแรงจูงใจในการตัดสินใจเป็นผู้ประกอบการ (Liñán & Chen, 2009 อ้างถึงใน พิมพ์กา พูลสวัสดิ์, ตรีณกร สุปันตี, 2561, น. 530)

2.) การคล้อยตามกลุ่มคนสำคัญ (Subjective Norm) เกิดจากแรงกดดันทางสังคมที่บุคคลได้รับจากคนรอบข้างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น เพื่อน พ่อแม่ พี่น้อง หรือสมาชิกในครอบครัว ซึ่งบุคคลเหล่านี้สามารถส่งผลต่อความคิดเห็นและการเลือกกระทำพฤติกรรมของบุคคล โดยการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของกลุ่มคนสำคัญอาจส่งผลต่อระดับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ

3.) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) เป็นการตระหนักถึงความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมหนึ่ง และระดับของการควบคุมที่บุคคลเชื่อว่าตนเองมี ซึ่งส่งผลต่อความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม หากบุคคลมีทรัพยากรและโอกาสที่เอื้อต่อการกระทำพฤติกรรมก็จะมีแนวโน้มสูงขึ้นที่จะปฏิบัติตามเป้าหมายของตนเอง โดยการรับรู้นี้มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของพฤติกรรมที่ตั้งใจไว้

2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ

แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลเกิดพลังหรือแรงผลักดันในการกระทำบางอย่างเพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเป้าหมายของตนเอง แรงจูงใจนี้อาจเกิดจากปัจจัยภายใน เช่น ความคาดหวัง แรงผลักดันทางจิตใจ หรือความต้องการส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก เช่น สิ่งเร้าหรือ

สถานการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม แรงจูงใจมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.) ประเภทของแรงจูงใจ

การจูงใจมีหลากหลายวิธี บุคคลเกิดพลังหรือแรงผลักดันในการกระทำบางอย่างที่แตกต่างกัน ทั้งนี้นักวิชาการได้จำแนกประเภทของแรงจูงใจไว้ดังนี้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545,อ้างถึงใน อุบลวรรณ เทนสุนาและกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์,2566,น.1160) กล่าวว่า แรงจูงใจ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

(1.1) แรงจูงใจภายใน หมายถึง กระบวนการทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นจากความต้องการหรือความพึงพอใจส่วนบุคคล ซึ่งมีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมบางอย่างโดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก แรงจูงใจประเภทนี้เกิดขึ้นจากความสนใจ ความชอบ หรือความพึงพอใจที่แท้จริงของบุคคล ตัวอย่างเช่น การที่บุคคลมีความชอบในการรับชมกีฬาทางโทรทัศน์ จึงพยายามจัดสรรเวลาว่างเพื่อให้สามารถรับชมการแข่งขันได้อย่างเต็มที่ แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความต่อเนื่องและความพยายามของบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่ต้องพึ่งพารางวัลหรือสิ่งกระตุ้นจากภายนอก

(1.2) แรงจูงใจภายนอก หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งจูงใจที่มาจากภายนอก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ แรงจูงใจประเภทนี้มักเกี่ยวข้องกับรางวัล การลงโทษ หรือผลลัพธ์ที่สามารถวัดได้ ตัวอย่างเช่น คะแนนที่ได้รับจากการเรียนสามารถเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนตั้งใจศึกษา หรือเหรียญทองจากการแข่งขันกีฬาสามารถเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้นักกีฬามุ่งมั่นฝึกซ้อมเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ แรงจูงใจภายนอกมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ต้องการ โดยเฉพาะในกรณีที่แรงจูงใจภายในอาจไม่เพียงพอในการผลักดันการกระทำของบุคคล

3. ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

ความตั้งใจ (Intentions) เป็นสภาวะทางจิตที่แสดงถึงความปรารถนาและความมุ่งมั่นในการกระทำบางสิ่ง โดยได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นพฤติกรรมของบุคคล แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมของมนุษย์มีรากฐานจากกระบวนการทางความคิดและการตัดสินใจ ในบริบทของการเป็นผู้ประกอบการ ความตั้งใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจสะท้อนถึงความเชื่อมั่นและแรงจูงใจของบุคคลที่ต้องการเข้าสู่เส้นทางการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยา โดยบุคคลที่มีความตั้งใจสูงมักจะมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่กระบวนการประกอบธุรกิจ (สุชัย สมบัติไกร, 2548,อ้างถึงใน ชาญชัย พรหมมี และสิริมา นาคสาย,2563,น.70) โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

Fishbein and Ajzen (1980 อ้างถึงใน ณัฐวุฒิ วิเศษ,2554) ได้นำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีเหตุผล ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการคาดการณ์พฤติกรรมของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่จำเป็นต้องอาศัยการสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่สามารถพิจารณาจากเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น (Behavior Intention) ได้ เนื่องจากเจตนาในการกระทำมีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมที่จะแสดงออกมามี ดังนั้น การคาดการณ์พฤติกรรม (Behavior Prediction) จึงสามารถอาศัยการพิจารณาความตั้งใจเป็นปัจจัยสำคัญ นอกจากนี้ ทฤษฎีดังกล่าวตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล สามารถประเมิน

สถานการณ์และตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดการเลือกกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมตามบริบทที่เกี่ยวข้อง

สามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลในบริบทต่าง ๆ โดยเฉพาะการทำความเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำของบุคคลในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

จากอธิบายความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เจตนา (Intention) เป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนความตั้งใจของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก และสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดในการคาดการณ์พฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และการพยากรณ์พฤติกรรมของบุคคลสามารถอาศัยการพิจารณาความตั้งใจแทนการสังเกตพฤติกรรมโดยตรง เนื่องจากมนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวยังมีความสำคัญต่อการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลในบริบทต่าง ๆ โดยเฉพาะการทำความเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการวิจัย

H₁ : การรับรู้หลักการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการมีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

H₂ : การรับรู้เนื้อหาในหลักสูตรอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการมีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

H₃ : ทักษะคิดในการเป็นผู้ประกอบการมีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

H₄ : การรับรู้ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 3,215 คน การเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของใช้สูตรทาโร ยามาเน (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์.2562,8(1), น.18) จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 355 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับร้อยละ 5 แต่เพื่อความมั่นใจว่าจะเก็บข้อมูลได้เพียงพอ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Iwu et al .(2021) และ Schwarz et al. (2009) โดยมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของงานวิจัยนี้ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551, น.67) โดยผู้ตอบแบบสอบถามแสดง ความ

คิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนของการคำนวณค่าอันตรภาคชั้น เพื่อแปลผลในแต่ละช่วง ได้แก่ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.) การสร้างแบบสอบถามฉบับนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แทนการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือดังกล่าวมีความเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยพิจารณาจากงานวิจัยของ Iwu et al. (2021) และ Schwarz et al. (2009) ซึ่งมีการใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะคล้ายกันและผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือในบริบทที่เกี่ยวข้อง ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในครั้งนี้ ใช้วิธี ทดสอบความเที่ยง (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก จำนวน 40 คน ก่อนการเก็บข้อมูลจริง เพื่อประเมินค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งค่า Cronbach's Alpha ที่ยอมรับได้ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป เพื่อยืนยันว่าแบบสอบถามมีความสม่ำเสมอในการวัดผล และได้ค่าดังนี้ การรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ (0.864) การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร (0.875) ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (0.783) สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ (0.884) และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ (0.858) ผ่านเกณฑ์ความน่าเชื่อถือของมาตรวัดตัวแปรทั้งหมด จึงนำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในทุกๆ ด้าน จึงรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลเชิงสำรวจการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และสร้างแบบสอบถามผ่าน Google Form ที่ถือว่าเป็นแบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) โดยมีการส่งลิงค์การทำแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ ซึ่งแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ไม่ระบุตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้มีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต่ำกว่า 355 คน ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1.) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานศึกษา กำลังศึกษาระดับชั้น ประเภทวิชา แผนกวิชา และพ่อแม่กำลังดำเนินธุรกิจหรือไม่ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์เพื่ออธิบายระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear regression) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการกับการรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตร และเนื้อหาหลักสูตร ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.5 โดยส่วนใหญ่อายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.8 สถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง คิดเป็นร้อยละ 47.8 กำลังศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 67.3 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 57.5 แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง คิดเป็นร้อยละ 22.8 และพ่อแม่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 67.5

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ด้านการรับรู้หลัก การศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ, การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร, ทักษะคิดต่อการ เป็นผู้ประกอบการ และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ	3.99	0.851	มาก
การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร	4.00	0.856	มาก
ทักษะคิดต่อการเป็นผู้ประกอบการ	4.03	0.876	มาก
สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ	3.93	0.880	มาก
รวมทุกด้าน	3.99	0.866	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ด้านการรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ, การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหา หลักสูตร, ทักษะคิดต่อการเป็นผู้ประกอบการ สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ และความตั้งใจในการเป็น ผู้ประกอบการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.866) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน ทักษะคิดต่อการเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.876) และรองลงมา คือ การรับรู้ความ เกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.856) การรับรู้หลักการศึกษาการเป็น ผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.851) ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.856) และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.880) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทองและความตั้งใจใน การเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ			
สาขาวิชามีความเหมาะสมกับเศรษฐกิจ	4.04	0.859	มาก
สาขาวิชาส่งเสริมวินัยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้	4.08	0.828	มาก
สาขาวิชาส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้กับผู้เรียน	4.16	0.801	มาก
สาขาวิชาสามารถลดการว่างงานให้ผู้เรียนได้	3.97	0.879	มาก
สาขาวิชาช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และไอเดียนวัตกรรม	4.02	0.826	มาก
สาขาวิชาสามารถเอื้อต่อการพัฒนาการค้าขายในชุมชน	3.95	0.871	มาก

ตัวแปร (ต่อ)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ (ต่อ)			
สาขาวิชาช่วยลดจำนวนของธุรกิจที่ล้มเหลวได้	3.88	0.870	มาก
สาขาวิชาช่วยลดความยากจน	3.83	0.911	มาก
สาขาวิชาช่วยสร้างทักษะในการเริ่มทำธุรกิจให้กับผู้สำเร็จการศึกษา	4.07	0.839	มาก
สาขาวิชาช่วยในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์	3.93	0.821	มาก
รวม	3.99	0.851	มาก
การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร			
ระยะเวลาของการจัดสรรการเรียนรู้ในสาขาวิชามีเพียงพอ	4.00	0.847	มาก
หลักสูตรของสาขาวิชาครอบคลุมทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ	3.97	0.847	มาก
สาขาวิชานี้ครอบคลุมถึงวิธีการสอนทางธุรกิจ	3.92	0.848	มาก
การจัดการศึกษามีความเป็นไปได้ในรายวิชา	4.01	0.844	มาก
สาขาวิชามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนพบปะและแบ่งปันความคิดทางธุรกิจ	3.96	0.902	มาก
สาขาวิชานี้ทำให้นักเรียนรู้จักแหล่งเงินทุนในการเป็นผู้ประกอบการ	3.98	0.887	มาก
สาขาวิชาส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์จริงในการเป็นผู้ประกอบการ	4.07	0.827	มาก
การทำแผนธุรกิจเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา	4.05	0.842	มาก
รวม	4.00	0.856	มาก
ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ			
นักเรียนอยากเป็นเจ้าของกิจการมากกว่าทำงานประจำ	4.08	0.870	มาก
นักเรียนอยากก่อตั้งบริษัทของตนเองมากกว่าเป็นผู้จัดการบริษัทอื่น	4.00	0.879	มาก
การเป็นผู้ประกอบการช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะและศักยภาพของตัวเองได้มากขึ้น	4.02	0.880	มาก
รวม	4.03	0.876	มาก

ตัวแปร (ต่อ)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ			
สาขาวิชาให้ความรู้ที่จำเป็นแก่นักเรียนในการเริ่มต้นธุรกิจ	4.06	0.868	มาก
วิทยาลัยฯ มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการทำงานที่ดี เพื่อ เริ่มก่อตั้งธุรกิจ	3.87	0.894	มาก
บรรยากาศในวิทยาลัยฯ สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เรา พัฒนาความคิดสำหรับธุรกิจใหม่ได้	3.87	0.902	มาก
รวม	3.93	0.888	มาก
ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ			
เป้าหมายของนักเรียนคือการเป็นผู้ประกอบการ	4.08	0.837	มาก
นักเรียนจะพยายามอย่างเต็มที่เพื่อสร้างธุรกิจของตัวเอง	4.00	0.889	มาก
นักเรียนเริ่มมีไอเดียในการเริ่มต้นธุรกิจบ้างแล้ว	3.89	0.937	มาก
นักเรียนคิดว่าแม้จะล้มเหลวก็อยากจะสร้างธุรกิจของ ตัวเองต่อไปจนกว่าจะประสบความสำเร็จ	3.97	0.906	มาก
ถึงแม้พ่อแม่ไม่สนับสนุนนักเรียนก็ยังต้องการเริ่มต้นธุรกิจ ของตัวเอง	3.98	0.946	มาก
รวม	3.98	0.903	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง มีการรับรู้หลักการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.851) และเมื่อพิจารณารายละเอียดสาขาวิชาส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.801) รองลงมา คือ สาขาวิชาส่งเสริมวินัยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.828) สาขาวิชาช่วยสร้างทักษะในการเริ่มทำธุรกิจให้กับผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.839) สาขาวิชามีความเหมาะสมกับเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.859) สาขาวิชาช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และไอเดียนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.826) สาขาวิชาสามารถลดการว่างงานให้ผู้เรียนได้ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.879) สาขาวิชาสามารถเอื้อต่อการพัฒนาการค้าขายในชุมชน ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.871) สาขาวิชาช่วยในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.821) สาขาวิชาช่วยลดจำนวนของธุรกิจที่ล้มเหลวได้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.870) และสาขาวิชาช่วยลดความยากจน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.911) ตามลำดับ

การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.856) และเมื่อพิจารณารายละเอียดสาขาวิชาส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์จริงในการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.827) รองลงมาคือการทำแผนธุรกิจเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.842) การจัดการศึกษาที่มีความเป็นไปได้ในรายวิชา ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.844) ระยะเวลาของการจัดสรรการเรียนรู้ในสาขาวิชามีเพียงพอ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.847) สาขาวิชานี้ทำให้

นักเรียนรู้จักแหล่งเงินทุนในการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.887) หลักสูตรของสาขาวิชาครอบคลุมทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.847) สาขาวิชามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนพบปะและแบ่งปันความคิดทางธุรกิจ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.902) และสาขาวิชานี้ครอบคลุมถึงวิธีการสอนทางธุรกิจ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.848) ตามลำดับ

ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.876) และเมื่อพิจารณารายละเอียด นักเรียนอยากเป็นเจ้าของกิจการมากกว่าทำงานประจำ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.870) และรองลงมา คือ การเป็นผู้ประกอบการช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะและศักยภาพของตัวเองได้มากขึ้น ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.880) และนักเรียนอยากก่อตั้งบริษัทของตนเองมากกว่าเป็นผู้จัดการบริษัทอื่น ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.879) ตามลำดับ

สภาพแวดล้อมของวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.888) และเมื่อพิจารณารายละเอียด สาขาวิชาให้ความรู้ที่จำเป็นแก่นักเรียนในการเริ่มต้นธุรกิจ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.868) และรองลงมา คือ มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการทำงานที่ดี เพื่อเริ่มก่อตั้งธุรกิจ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.894) และบรรยากาศในวิทยาลัย สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เราพัฒนาความคิดสำหรับธุรกิจใหม่ได้ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.902) ตามลำดับ

และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.903) และเมื่อพิจารณารายละเอียด เป้าหมายของนักเรียนคือการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.837) และรองลงมา คือ นักเรียนจะพยายามอย่างเต็มที่เพื่อสร้างธุรกิจของตัวเอง ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.889) ถึงแม้พ่อแม่ไม่สนับสนุนนักเรียนก็ยังต้องการเริ่มต้นธุรกิจของตัวเอง ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.946) นักเรียนคิดว่าแม้จะล้มเหลวก็อยากจะสร้างธุรกิจของตัวเองต่อไปจนกว่าจะประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.906) และนักเรียนเริ่มมีไอเดียในการเริ่มต้นธุรกิจบ้างแล้ว ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.937) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการกับการรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง

ตัวแปรพยากรณ์	B	SE(B)	BETA	t	Sig
(Constant)	0.031	0.171		0.181	0.856
การรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ(X_1)	0.217	0.069	0.180	3.143	0.002
การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร (X_2)	0.563	0.065	0.502	8.657	0.000*
สภาพแวดล้อมของวิทยาลัย (X_4)	0.208	0.046	0.178	4.495	0.000*
R = 0.779 $R^2 = 0.607$ Adjusted $R^2 = 0.604$ Std. Error of the Estimate = 0.43956					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ได้ร้อยละ 77.9 และทั้ง 3 ด้านส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ได้แก่ การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร ($\beta = 0.502$, $p < .001$) รองลงมาคือการรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ ($\beta = 0.180$, $p = .002$) และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ ($\beta = 0.178$, $p < .001$) ทำให้สนับสนุนสมมติฐานที่ H1 , H2 , และ H4

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สามารถอภิปรายผลการศึกษได้ดังนี้

นักเรียนอาชีวศึกษามีการรับรู้ว่าหลักสูตรของตนมีความเกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการในระดับสูง โดยมีการรับรู้สูงสุดในด้านการส่งเสริมอาชีพอิสระและการสร้างทักษะการเริ่มต้นธุรกิจ สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior - TPB) ของ Ajzen(1991 อ้างถึงใน พิมพ์า พูลสวัสดิ์,ตรีณกร สุบันดี,2561,น.530 - 531) ซึ่งว่า "การรับรู้ว่าตนมีความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง" เป็นตัวกำหนดความตั้งใจของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยงานวิจัยของ Iwu et al .(2021) พบว่า หลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การทำแผนธุรกิจและโครงการพัฒนาทักษะ มีผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา แสดงให้เห็นว่า การมีหลักสูตรที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการจะช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมและเพิ่มความตั้งใจในการเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง

นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่อยากเป็นเจ้าของธุรกิจมากกว่าทำงานประจำ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Fishbein and Ajzen (1980 อ้างถึงใน ณัฐวุฒิ วิเศษ,2554) กล่าวว่าทัศนคติมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ โดย บุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมหนึ่งๆ มักมีแนวโน้มสูงที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schwarz et al. (2009) พบว่าทัศนคติที่ดีต่อการเผชิญความเสี่ยงและการมองหาโอกาสใหม่ๆ ส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการผ่านการเรียนรู้และการสัมผัสกับธุรกิจจริงจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความตั้งใจสูงขึ้นในการดำเนินธุรกิจของตนเอง

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาอยู่ในระดับสูง ทำให้มีผลต่อความตั้งใจของนักเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura ซึ่งว่า บุคคลเรียนรู้ผ่านการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลต้นแบบ ดังนั้น การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การให้คำปรึกษา โครงการฝึกงาน หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะทางธุรกิจ จะช่วยให้ความตั้งใจของนักเรียนเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลนักเรียนอายุ 22-25 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และพ่อแม่เป็นเจ้าของธุรกิจไม่มีผลต่อความตั้งใจของนักเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) ของ Ajzen(1991 อ้างถึงใน

พิมพ์ิกา พูลสวัสดิ์, ตรีณิกร สุบันดี, 2561, น. 530 - 531) ระบุว่า ประสบการณ์และการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อพฤติกรรมและเจตนาในการเป็นผู้ประกอบการ และงานวิจัยของ นิรันดร์ ทัพไชย (2565) พบว่า นักศึกษาที่มีโอกาสทดลองทำธุรกิจจริงในระหว่างเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้นที่จะต้องการเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น ประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างเรียนอาจเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ มากกว่าปัจจัยทางครอบครัว

ข้อเสนอแนะวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดอ่างทอง สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.) การพัฒนาหลักสูตรการเป็นผู้ประกอบการ

ปรับปรุงและเพิ่มเนื้อหาด้านการเป็นผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจและแนวโน้มอุตสาหกรรมในปัจจุบัน เน้นการสอนเชิงปฏิบัติและโครงการฝึกทักษะด้านธุรกิจ เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติได้จริง

2.) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษาให้สนับสนุนการเรียนรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การมีพื้นที่ Co-working Space และศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การแข่งขันแผนธุรกิจ การให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

3.) การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

ภาครัฐควรมีมาตรการสนับสนุนนักเรียนอาชีวศึกษาให้สามารถเริ่มต้นธุรกิจของตนเองได้ เช่น การเข้าถึงแหล่งทุนและการอบรมเชิงปฏิบัติการ และความร่วมมือกับภาคเอกชนในการฝึกงานและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ

4.) การปรับแนวทางการสอนเพื่อส่งเสริมทัศนคติในการเป็นผู้ประกอบการ

ปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับต้นของการศึกษาสร้างแบบอย่าง (Role Model) ให้กับนักเรียนโดยเชิญวิทยากรที่เป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมาให้ความรู้

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.) การศึกษาในอนาคตควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ เช่น แรงจูงใจส่วนบุคคล ทัศนคติของครอบครัว หรือความสามารถทางการเงิน

2.) ควรทำการศึกษาเชิงลึกในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียนที่มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

3.) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน กับการสำเร็จของนักเรียนในการเริ่มต้นธุรกิจ

4.) ขยายขอบเขตการศึกษาไปยังจังหวัดอื่น ๆ หรือเปรียบเทียบกับกลุ่มนักเรียนระดับอื่น เพื่อให้เห็นแนวโน้มและความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่ามีหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของนักเรียนในการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การรับรู้หลักการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตร ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ซึ่งข้อค้นพบเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไปได้ โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.) ขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น จากการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ซึ่งอาจจำกัดบริบทการวิเคราะห์ ในการศึกษาครั้งถัดไป ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ หรือทั่วประเทศ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของแต่ละพื้นที่และได้ผลลัพธ์ที่มีความครอบคลุมมากขึ้น

2.) เพิ่มตัวแปรที่อาจมีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ นอกเหนือจากปัจจัยที่ศึกษา ควรเพิ่มตัวแปรใหม่ เช่น อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลจากสื่อสังคมออนไลน์ แรงจูงใจจากผู้ประกอบการต้นแบบ หรือปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่อาจส่งผลต่อความตั้งใจของนักเรียนในการเป็นผู้ประกอบการ

3.) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อทำความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจ อุปสรรค และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการ

4.) พัฒนาและทดลองใช้โปรแกรมการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ ควรมีการออกแบบและทดลองใช้โปรแกรมที่ช่วยเสริมสร้างทักษะด้านผู้ประกอบการให้กับนักเรียน เช่น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การจำลองสถานการณ์ทางธุรกิจ (Business Simulation) หรือการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ (Business Coaching) และศึกษาผลกระทบของโปรแกรกดังกล่าวต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

5.) ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายนอก ควรพิจารณาศึกษาปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายสนับสนุนของรัฐบาล การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยที่อาจเป็นแรงส่งเสริมหรืออุปสรรคต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

6.) ศึกษาผลระยะยาวของความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ควรติดตามผลระยะยาวของนักเรียนที่มีความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว พวกเขาสามารถดำเนินธุรกิจได้จริงหรือไม่ มีปัจจัยใดที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการเริ่มต้นธุรกิจหลังสำเร็จการศึกษา

อ้างอิง

- เจษฎา จันทรา.(2562).คุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการธุรกิจหอพักเอกชนในเขตตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ,มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชาญชัย พรหมมี และสิริมา นาคสาย.2563.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเป็นผู้ประกอบการมหาวิทยาลัยพะเยา,3(3),(น.65 – 80).
- ณัฐวุฒิ วิเศษ.2554.คุณลักษณะและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา สาขาการเป็นผู้ประกอบการ ในเขตกรุงเทพมหานคร,วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ.(2551).การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี
- นิรันดร์ ทัพไชย.2565.ศึกษาความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.วารสารสมาคมนักวิจัย,27(1),(น.111 – 142).
- พนมพร เกลิมวรรณ.(2559).คุณลักษณะผู้ประกอบการกลุ่มเกษตรกรภาคน้อยเกษตรอินทรีย์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.คณะบริหารธุรกิจ,มหาวิทยาลัยแม่โจ้. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/QWbrP>
- พัทธมน ฐะธรรมานนท์.(2565).ปัจจัยธุรกิจคุณลักษณะของผู้ประกอบการและการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจเบเกอรี่บนออนไลน์,วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ,13(1),16 – 31
- พิมพ์กา พูลสวัสดิ์,ดรณิกร สุบันดี.(2561).ทุนทางจิตวิทยาด้านบวกและแนวโน้มของการชอบความเสี่ยงที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ : การตรวจสอบทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการเป็นตัวแปรคั่นกลาง. GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018 : การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 (น.528 - 536).
- เพ็ญศรี เลิศเกียรติวิทยา.(2562). ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี ; สำนักพิมพ์เอมพันธ์.
- ภัทรานิษฐ์ สรเสริมสมบัติ.(2561).คุณลักษณะที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.คณะวิทยาการจัดการ,มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/zOwuF>
- รสสุคนธ์ กุณะแก้ว, ภัทรานิษฐ์ กิตติธิดินันท์, สุธาร์ตน์ แสงแก้ว.(2567).อิทธิพลของคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำพูน, 19(70),น.59 – 70
- วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์,วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์.(2558).คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ของผู้ประกอบการร้านค้าในตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม Veridian E- Journal,Slipakorn University,สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลป,8(2), 967 – 988

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์.2562.”การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย.”วารสารสหวิทยาการวิจัย,8(1).

สายสิริ สายยศ.(2564).รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นนวัตกรรมด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์.วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2558).คู่มือการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2562).หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (พิมพ์ครั้งที่ 1).

กรุงเทพมหานคร ; วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ.(2567). คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สุธีรา อะทะวงษา.(2556).คุณลักษณะของผู้ประกอบการและลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย.วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สุกัญตรี บุญมา. (2567). การเป็นผู้ประกอบการ (พิมพ์ครั้งที่ 1).นนทบุรี ; บริษัท พิมาน พรินต์ติ้ง จำกัด
สุรเดช พันธุ์ลี.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567).วิจัยจุฬาฯ เผยแรงงานอาชีวะไทยโดดเด่น นำเศรษฐกิจชาติพ้นกับดักรายได้ปานกลาง หากร่วมมือช่วยพัฒนา. ค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2567, สืบค้นจาก <https://shorturl.at/ykaFS>

อุลัยวรรณ เทนสุนาและกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์.2566.การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสายงานสอนที่มีประสิทธิภาพ,การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5, (น.1157 – 1165).

Iwu et al.(2021). Entrepreneurship education, curriculum and lecturer-competency as antecedents of student entrepreneurial intention. Unit for Research & Innovation, Faculty of Business and Management Sciences, Cape Peninsula University of Technology, South Africa.

Schwarz et al. (2009).The effects of attitudes and perceived environment conditions on students' entrepreneurial intent. Department of Innovation Management and Entrepreneurship,Klagenfurt University, Klagenfurt, Austria.